
รสนิยมสุขภาพ
ตำบลป่าหุ่ง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๕๗

มูลนิธิรณรงค์
เพื่อสุขภาพที่ดี

รสนมบุญสุยกภาพ
ตำบสมป่าหุง อําเภอพาน จังหวัตเฌียงราย
ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๕๗

คำปรารภและกิตติกรรมประกาศ ธรรมนูญสุขภาพตำบลป่าหุ่ง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

รูปธรรมการกำหนดใจตนเองของชุมชนท้องถิ่น ที่กำหนดไว้ในหมวดที่ ๑๔ ของ ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๕๙

ธรรมนูญสุขภาพ เป็นรูปแบบหนึ่งของนโยบายสาธารณะที่เกิดจากสังคมได้ตกลงปลงใจร่วมกันว่าจะใครควรทำหรือไม่ควรทำ ธรรมนูญไม่ใช่กฎหมาย ไม่มีอำนาจบังคับลงโทษ แต่ก็มีพลังอำนาจทางสังคมในการกำกับดูแลกันเองให้อยู่ในครรลองครองธรรม

ธรรมนูญสุขภาพตำบล คือเจตนารมณ์ร่วมกันของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น ที่ได้ประกาศให้รับรู้ทั่วกัน ทั้งภายในชุมชนและต่อคนภายนอก ว่าอยากเห็นการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนในด้านต่างๆ เป็นไปในทิศทางใด

ธรรมนูญสุขภาพตำบลที่ดี มิใช่เอกสารหรือคำประกาศที่สวยงาม หากควรเป็นผลผลิตที่เกิดจากกระบวนการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมผูกพันในการลงมือทำของคนทุกกลุ่มในชุมชนท้องถิ่น อันเป็นนโยบายสาธารณะของชุมชน โดยชุมชนและเพื่อชุมชนอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม ธรรมนูญสุขภาพยังคงเป็นเพียงเครื่องมือที่สังคมสร้างขึ้นมาใช้ที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา ภาวะแวดล้อม และองค์ความรู้ในยุคสมัยปัจจุบัน ต่อเมื่อสถานการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปตามพลวัตร ก็มีความจำเป็นที่จะต้องมีการทบทวนและปรับปรุงแก้ไข หรือเพิ่มเติมเนื้อหาสาระให้มีความเหมาะสม สอดคล้องและทันสมัย อยู่เสมอ ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้และตัดสินใจร่วมกันด้วย

ในนามของสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ กระผมขอแสดงความชื่นชมยินดีที่ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในตำบลป่าหุ่ง ได้ร่วมกันเรียนรู้ สถานพลังปัญญาและกำหนดใจตนเองในการพัฒนาครั้งสำคัญ จนเกิดเป็นธรรมนูญสุขภาพตำบลป่าหุ่งฉบับนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คนตำบลป่าหุ่งจะสามารถใช้ธรรมนูญสุขภาพในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของเราได้อย่างสมดุลยั่งยืน สร้างความรักสามัคคี เจริญรุ่งเรืองและอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันตลอดไป

นายแพทย์พลเดช ปิ่นประทีป
เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

นิยามศัพท์ในธรรมนูญสุขภาพตำบลป่าหุ่ง

สุขภาพ หมายถึงภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ทางกาย ทางจิตใจ ทางปัญญา และทางสังคมสิ่งแวดล้อม เชื่อมโยงกัน เป็นองค์รวมอย่างสมดุล

ระบบสุขภาพ หมายถึงระบบความสัมพันธ์ทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงกับสุขภาพ

ชุมชนตำบลท้องถิ่น หมายถึงกลุ่มบ้าน ชุมชน หมู่บ้าน ตำบล

การจัดการตนเอง หมายถึงการบริหารจัดการทุนชุมชน ตำบล ที่นำมาขับเคลื่อนการพัฒนาทั้งทุนคนทุนทรัพยากรทุนชุมชน เพื่อการป้องกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนตนเองไปสู่การอยู่รอด ปลอดภัย มีความสุขมีความภาคภูมิใจในตัวเองมีภูมิคุ้มกันทางปัญญา สามารถพึ่งพาตนเองได้

ตำบลอยู่เย็นเป็นสุข หมายถึง ประชาชนในหมู่บ้านตำบล มีความสามัคคีที่ดีต่อกัน อยู่ร่วมกันตามระเบียบกฎเกณฑ์ หลักศาสนา วัฒนธรรมจารีตประเพณี และวิสัยทัศน์ของชุมชนตำบล ที่มีความ ร่วมเย็นเป็นสุข

การมีส่วนร่วม หมายถึง ทุกภาคส่วนในชุมชนตำบล ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาความต้องการของส่วนรวม หน้าหมู่ หรือสาธารณะอย่างแท้จริง ในมิติสังคมวัฒนธรรมประเพณี ที่เป็นกระบวนการประชาคม ได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับประโยชน์ ในรูปแบบกลุ่มหรือองค์กรชุมชนที่มีวัตถุประสงค์ เป้าหมายร่วมอย่างชัดเจน

ฉันทมติ หมายถึง ความเห็นพ้องต้องกัน เป็นประชามติ ในภารกิจที่จะต้องทำร่วมกันและรับผิดชอบร่วมกัน

ธรรมนูญสุขภาพตำบลป่าหุ่ง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

*****

ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๕๙

คำนำ

ด้วยคณะกรรมการพัฒนาตำบลป่าหุ่ง สภาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นสภาองค์การปกครองท้องถิ่นที่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ สภาองค์กรชุมชน สภาวัฒนธรรมคณะสงฆ์ สภาผู้สูงอายุ หน่วยงานภาครัฐ คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพ(สปสข.) กองทุนสวัสดิการชุมชน กองทุนภัยพิบัติ เครือข่าย อสม. อพม. อพส. อปพร. และองค์กรภาคีเครือข่ายอื่นๆ ในตำบลป่าหุ่งได้จัดทำประชาคมธรรมนูญสุขภาพตำบลป่าหุ่งฉบับที่ ๑ ซึ่งได้ประกาศใช้ในปี พ.ศ.๒๕๕๗ และได้ทบทวนพัฒนาปรับปรุงแก้ไข ในปี พ.ศ.๒๕๕๙ ซึ่งประชาชนกลุ่มองค์กรเครือข่ายได้ร่วมกันลงประชามติเห็นพ้องต้องกันเป็นฉันทมติ ให้ธรรมนูญสุขภาพตำบลป่าหุ่งฉบับที่ ๒ ปี ๒๕๕๙ นี้เป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางการพัฒนาตำบลป่าหุ่ง ให้เจริญก้าวหน้า โดยการบูรณาการแผนงาน โครงการ การประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรภาครัฐ องค์กรปกครองท้องถิ่น องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น องค์กรประชาสังคม องค์กรประชาชนและองค์กรเอกชนร่วมกัน อย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายการพัฒนาให้เป็นตำบลอยู่เย็นเป็นสุข ที่ยั่งยืนต่อไป

หมวด ๑

ปรัชญาแนวคิด และเจตนาารมณ์ ของธรรมนูญสุขภาพตำบลป่าหุ่ง

ข้อ ๑ สุขภาพเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนตำบลป่าหุ่ง ซึ่งต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมครอบคลุมทั้ง ทางกาย ทางจิต ทางปัญญา และทางสังคม เชื่อมโยงกันอย่างสมดุล บนพื้นฐานของวิถีชุมชน และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ คนตำบลป่าหุ่ง **“อยู่เย็น เป็นสุข”**

ข้อ ๒ เจตจำนงของธรรมนูญสุขภาพตำบลป่าหุ่งเพื่อสังคม ชุมชน**ตำบลอยู่เย็นเป็นสุข**ภายใต้แนวคิดสุขภาพองค์รวม กองทุน หลักประกันสุขภาพ และธรรมาคารความดีตำบลป่าหุ่งเป็นกรอบแนวทาง ในการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสุขภาพแบบ มีส่วนร่วมที่ยั่งยืนดังนี้

(๑) เพื่อการนำฉันทมติ ไปขับเคลื่อนสังคมสุขภาวะตำบล อยู่เย็นเป็นสุข ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยขั้นพื้นฐานของผู้ประชาชน บนฐานหลักศาสนา สังคม วัฒนธรรม ประเพณี เศรษฐกิจ ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียงและธรรมาคารความดีตำบลป่าหุ่ง

(๒) เพื่อสร้างจิตสานึกสาธารณะ สร้างความตระหนักถึงสิทธิ ชุมชนร่วมกัน หลอมรวมจิตใจของผู้คนที่เกี่ยวข้อง ให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นพลเมือง โดยมองที่ประโยชน์ส่วนรวม ความเป็น หน้าหมู่ มากกว่าประโยชน์ส่วนตนเพื่อสาธารณะ และสังคมส่วนรวม

(๓) ผู้นำองค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้นำองค์กรท้องถิ่น ผู้นำ องค์กรชุมชน ผู้นำหน่วยงานรัฐ ผู้นำองค์กรเครือข่ายต่าง ๆ รวมถึง

บุคลากรในองค์กรนั้นทุกระดับ และประชาชนตำบลป่าหุ่ง เป็น
แบบอย่างที่ดีด้านสุขภาพ

จึงประกาศใช้ ธรรมนูญสุขภาพตำบลป่าหุ่ง ฉบับที่ ๒ นี้ต่อไป

(นายบุญเนตร อ้ายดี)
กำนันตำบลป่าหุ่ง

(นายกฤษณะ แก้วดี)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าหุ่ง

(นายสมพงษ์ ชำหา)
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลป่าหุ่ง

(นายนิรันดร์ แปงคำ)
ประธานสภาองค์การชุมชนตำบลป่าหุ่ง

(นางวิไล รินคำ)
ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลป่าหุ่ง

หมวด ๒

การพัฒนาระบบสุขภาพตำบลป่าหุ่ง ที่พึงประสงค์

ข้อ ๓ การพัฒนาระบบสุขภาพของทุกคนและของทุกภาคส่วน ตามสิทธิขั้นพื้นฐาน ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ร.บ. สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐ พ.ร.บ.หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๕ พ.ร.บ.สวัสดิการสังคม พ.ศ.๒๕๔๖ และ พ.ร.บ.สภา องค์การชุมชน พ.ศ.๒๕๕๑

ข้อ ๔ กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลป่าหุ่งองค์การบริหาร ส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลป่าหุ่งสภาองค์การชุมชน และองค์การทุกภาคส่วน ให้ใช้ธรรมนูญสุขภาพตำบลป่าหุ่งนี้ เป็นเครื่องมือและแนวทาง ในการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาตำบล ข้อบัญญัติท้องถิ่น และโครงการของกองทุนหลักประกันสุขภาพ ตำบลป่าหุ่ง

ข้อ ๕ ส่งเสริมพฤติกรรม ค่านิยมสุขภาพดี ตามแนวคิด สุขภาพองค์รวมและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน

หมวด ๓

การส่งเสริมสุขภาพ และสนับสนุนภูมิปัญญาพื้นบ้าน เพื่อสุขภาพ

เป็นการจัดการสุขภาพของภาคประชาชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน ที่ครอบคลุมสุขภาพองค์รวม ๔ ด้าน คือ กาย ใจ ปัญญา และสังคมสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับการบริการสุขภาพของรัฐ และวิถีวัฒนธรรมประเพณี ที่ดีงาม เพื่อการพัฒนาไปสู่สังคมสุขภาวะ

ข้อ ๖ ให้มีการส่งเสริมการออกกำลังกายทุกเพศ ทุกวัย ทุกกลุ่ม อย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยสัปดาห์ละ ๓ ครั้ง

ข้อ ๗ การส่งเสริมสุขภาพพระสงฆ์ สามเณร ในด้านสุขลักษณะ และการถวายภัตตาหาร ที่ไม่รสจัด ไม่หวานจัด ไม่มันจัด และไม่เค็มจัด

ข้อ ๘ ส่งเสริมโครงการอาหารปลอดภัย ที่ไม่รสจัด ไม่หวานจัด ไม่มันจัด ไม่เค็มจัด และปลอดภัยสารเคมี ในงานบุญ งานศพ และงานประชุมอบรมต่างๆ

ข้อ ๙ ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาสุขภาพพื้นบ้าน การบริการผสมผสานกับการแพทย์แผนไทยเชื่อมโยงกับกองทุนหลักประกันสุขภาพ ศูนย์เรียนรู้บริการการแพทย์พื้นบ้าน (หมอเมือง) และสมุนไพรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล กองทุนสวัสดิการชุมชน สภาวัฒนธรรม และศูนย์สุขภาพชุมชน

ข้อ ๑๐ ส่งเสริมประชาชน ทุกครัวเรือน ปลูกและใช้สมุนไพร เพื่อเป็นยาและอาหาร โดยให้หมอเมืองตำบลป่าหุ่งสนับสนุนองค์ความรู้

หมวด ๔

การควบคุมป้องกันภาวะคุกคามต่อสุขภาพ และการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย

ข้อ ๑๑ ให้มีการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ทุกวันศุกร์
ทุกครัวเรือนทุกวัด ทุกโรงเรียน และทุกหน่วยงานรัฐ

ข้อ ๑๒ ให้มีมาตรการปกป้องคุ้มครองสวัสดิการเด็กเยาวชน
และเฝ้าระวังป้องกันภัยคุกคามทางสังคมทุกประเภท ให้กับประชาชน
ตำบลป่าหุ่ง

ข้อ ๑๓ ให้มีการควบคุมสถานประกอบการ ครัวเรือนในการ
จัดการ ขยะ สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย แสง เสียง กลิ่น คิว้น ฝุ่นละออง และ
ความเร็วของยานพาหนะ ให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานสากล

ข้อ ๑๔ ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อและโรคระบาด ในชุมชน

ข้อ ๑๕ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลป่าหุ่ง สนับสนุน
การพัฒนาหมู่บ้านให้น้ำอยู่ น้อมอง สะอาด และปลอดภัย โดยมี
คณะกรรมการพัฒนาตำบล ติดตามประเมินผล ทุกหมู่บ้าน อย่าง
ต่อเนื่องทุก ๔ เดือน

ข้อ ๑๖ ทุกครัวเรือนให้ความร่วมมือในการลดการเผา ในบ้าน
ในทุ่งนา ไร่สวน ในป่า เพื่อลดหมอกควันอันตรายต่อสุขภาพ ในช่วง
เดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน ของทุกปีโดยให้ใช้วิธีการที่ถูกวิธี หรือ
วิธีอื่นๆ ที่เหมาะสม

ข้อ ๑๗ ส่งเสริมให้มีการจัดการขยะที่ถูกต้องวิธี ในครัวเรือน
ในหมู่บ้าน และตำบล ถ้ามีการฝ่าฝืนทิ้งขยะตามข้างถนน บนคันคลอง
ชลประทาน และที่อื่น ๆ ในเขตตำบลป่าหุ่งให้ปรับ ๒,๐๐๐ บาทขึ้นไป

ข้อ ๑๘ ให้ อปพร. และสายตรวจอาสาหมู่บ้าน มีส่วนร่วม
ปฏิบัติหน้าที่อำนวยความสะดวก และรักษาความปลอดภัย ในงาน
สาธารณะของตำบล โดยส่งตัวแทนไปร่วมงาน หมู่บ้านละ ๒ คน

หมวด ๕

การพัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมสวัสดิการชุมชน

เป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและสวัสดิการสังคม ตามพ.ร.บ. สวัสดิการสังคม พ.ศ.๒๕๔๖ โดยการประหยัด ออมเงิน การช่วยเหลือ เกื้อกูลซึ่งกันและกันการจัดสวัสดิการ เกิด แก่ เจ็บป่วยเสียชีวิต ผู้ขาดโอกาสทางสังคม ทุนการศึกษา และพัฒนาอาชีพ

ข้อ ๑๙ ส่งเสริมให้ประชาชน ทุกวัย เป็นสมาชิกและมี สิทธิประโยชน์ในกองทุนสวัสดิการชุมชนเช่น หญิงมีครรภ์ เด็กเกิดใหม่ คนเจ็บป่วย คนพิการ ผู้สูงอายุ เด็กนักเรียน ผู้ยากไร้และวัยแรงงาน เป็นต้น

ข้อ ๒๐ ผู้สูงอายุ ที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปและคนพิการ สมควร ได้รับการดูแลด้านสุขภาพ และด้านสวัสดิการสังคม โดยกองทุน สวัสดิการชุมชน กองทุนหลักประกันสุขภาพศูนย์พัฒนาครอบครัว โรงเรียนผู้สูงอายุ สภาผู้สูงอายุ สภาวัฒนธรรมสภาเด็กเยาวชน สภาหมอเมือง และเครือข่ายจิตอาสาสมัคร เป็นต้น

ข้อ ๒๑ ให้กองทุนหลักประกันสุขภาพ องค์การบริหาร ส่วนตำบลป่าหุงกองทุนสวัสดิการชุมชน และกองทุนภัยพิบัติบูรณาการ กองทุนร่วมกันให้มีประสิทธิภาพ สามารถขับเคลื่อน และตอบสนอง สิทธิประโยชน์ ให้กับสมาชิก อย่างทั่วถึง และเป็นธรรม

หมวด ๖

การส่งเสริมสุขภาพ ด้านศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญา

การดำเนินวิถีชีวิตตามหลักศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา และทรัพยากรชุมชน ตาม พ.ร.บ.สภาวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงธรรมนูญวัฒนธรรม และ ธนาคารความดีตำบลป่าหุ่ง

ข้อ ๒๒ ขอความร่วมมือ ในการกำหนดวันฉาบฉวย (เสียดศพ) ให้หลีกเลี่ยง วันเก้าก่องและวันพระ ๑๕ ค่ำ(ศีลใหญ่) ในพรรษา ยกเว้นศาสนาอื่น

ข้อ ๒๓ เพื่อสุขภาพของทุกคน และประหยัดค่าใช้จ่าย ไม่จัดรูปเคารพศพ ให้ใช้กรวย(สรวย)ดอกไม้ หรือดอกไม้จันทร์ แทนการเคารพ

ข้อ ๒๔ ส่งเสริมให้ใช้ต้นกล้าไม้ผล หรือไม้ดอก ไม้ประดับ แทนพวงหรีด ในการเคารพศพ เพื่อลดมลพิษ การเผา และเป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม

ข้อ ๒๕ ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ฟื้นฟูสืบสาน ถ่ายทอด ภูมิปัญญาและแสดงศิลปวัฒนธรรมประเพณีชุมชนและประวัติศาสตร์ ชุมชน ที่ดีงาม ในงานบุญ งานปอย งานรื่นเริงบันเทิงต่างๆ และ งานศพ

ข้อ ๒๖ งานศพปลอดเหล้าไม่ให้มีการเล่นการพนันและ
การเลี้ยงสุรา เพื่อให้เกียรติให้ความเคารพแก่ผู้วายชนม์ เพื่อสุขภาพ
ของทุกคนและเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายของเจ้าภาพ

ข้อ ๒๗ ส่งเสริมให้มีการแต่งกายชุดขาวไปทำบุญในงาน
ประเพณีต่างๆ

ข้อ ๒๘ การก่อสร้างศาสนสถานใดๆ ในชุมชน ตำบล
ต้องผ่านการทำประชาคม และประชาคมติ ของชุมชน ตำบล ก่อนการ
ดำเนินการก่อสร้าง

หมวด ๗

การคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพและชุมชน

ข้อ ๒๙ ขอความร่วมมือร้านค้าชุมชน ร้านขายของชำ ไม่จำหน่ายยาชุด และการโฆษณาขายผลิตภัณฑ์สุขภาพในพื้นที่ตำบล ต้องขออนุญาตการโฆษณาจากกำนัน หรือนายกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นก่อน

ข้อ ๓๐ การก่อสร้างร้านค้า ตลาดโรงงาน โรงไฟฟ้าชีวมวล โดยรัฐหรือเอกชน ต้องได้รับการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพและผ่านประชามติของชุมชน

หมวด ๘

การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเกษตรกรรม เพื่อสุขภาพ

เป็นการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ในการพึ่งตนเอง บนฐานปัจจัยเศรษฐกิจชุมชน ที่สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และทรัพยากรชุมชน ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง อย่างสมดุล และยั่งยืน

ข้อ ๓๑ ส่งเสริมให้ทุกครัวเรือนปลูกผักสวนครัวไว้กินเอง เลี้ยงสัตว์ไว้บริโภค เช่น เลี้ยงปลา เลี้ยงกบ เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ เลี้ยงหมู เป็นต้น

ข้อ ๓๒ ส่งเสริมการทำนา ทำเกษตรกรรมที่ปลอดภัย และการเพาะพันธุ์ข้าว โดยการ ลด ละ เลิก สารเคมีทางการเกษตร ให้ใช้ระบบเกษตรอินทรีย์ เกษตรชีวภาพ เกษตรธรรมชาติ ทดแทน เพื่อสุขภาพของทุกคน ลดการเจ็บป่วย จากสารเคมี และลดต้นทุนการผลิต เป็นต้น

ข้อ ๓๓ ส่งเสริม กลุ่มอาชีพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผลิตภัณฑ์ชุมชน และหัตถกรรมภูมิปัญญาพื้นบ้าน ทุกประเภท ให้เข้มแข็ง และยั่งยืน

หมวด ๙

การจัดการทรัพยากร ดิน น้ำ อากาศ และภัยพิบัติ

เป็นการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ตามสิทธิชุมชน ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และนโยบายประชารัฐ แบบมีส่วนร่วม อย่างเป็นธรรม ที่สมดุล และยั่งยืน

ข้อ ๓๔ ให้คณะกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน น้ำ ป่า อากาศ) และสิ่งแวดล้อมตำบล ร่วมกันกำหนดกฎระเบียบการใช้ทรัพยากร เช่น กฎกติกาการใช้น้ำเหมืองฝาย การทำฝายชะลอน้ำ การอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ ป่าปลูกป่า บวชป่า ทำแนวกันไฟป่า ห้ามเผาป่าเลี้ยงผีขุนน้ำ สืบชะตาแม่น้ำ ตามประเพณี และการพัฒนาลำเหมือง คลอง หนองบึง สาธารณะ เป็นต้น

ข้อ ๓๕ ส่งเสริมให้ประชาชนเป็นสมาชิกกองทุนภัยพิบัติ เพื่อการประกันภัยบ้านเรือน จากภัยพิบัติ แผ่นดินไหว อุทกภัย วาตภัย และอัคคีภัย

ข้อ ๓๖ ให้ตัดไม้ไผ่บง เพื่อบริโภคได้ไม่เกินรายละเอียด ๑๐ กิโลกรัม ต่อครั้ง ห้ามตัดหน่อไม้ไผ่หก หน่อไม้ซาง และห้ามนำไม้ดอกออกจากป่า ในช่วงระหว่างวันที่ ๒๐ สิงหาคม ถึง วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ของทุกปี

ข้อ ๓๗ ห้ามซื้อตปลา เบื่อปลา ในลำห้วย คูคลอง หนองน้ำ สาธารณะในหมู่บ้าน เขตตำบลป่าหุงถ้าฝ้าฝืนปรับตามกฎหมายของหมู่บ้านนั้นๆ

หมวด ๑๐

สังคมชุมชนตำบล แห่งการเรียนรู้

ข้อ ๓๘ องค์การบริหารส่วนตำบลป่าหุ่งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตาองค์การชุมชน สภาวัฒนธรรม กศน. ตำบลโรงเรียน โสภณชนกวิทยาโรงเรียนผู้สูงอายุ และศูนย์ประสานการเรียนรู้ตำบลป่าหุ่งส่งเสริมประชาชน ในการสร้างปัญญา องค์ความรู้ การเรียนรู้ และศูนย์เรียนรู้ชุมชน

ข้อ ๓๙ ส่งเสริมให้ประชาชน เข้าถึงข้อมูลความรู้ และการใช้ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศด้านต่างๆ ได้โดยง่าย ในหลายช่องทาง เพื่อมุ่งสร้างสังคมชุมชนตำบล แห่งการเรียนรู้ที่เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต

หมวด ๑๑

บทเฉพาะกาล

ธรรมนูญสุขภาพตำบลป่าหุง ฉบับนี้ จำเป็นต้องมีการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติม ให้เหมาะกับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัตปัจจัย ต่อข้อบัญญัติของธรรมนูญ จึงเห็นควรให้มีการปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

ข้อ ๔๐ การยื่นขอแก้ไข ปรับปรุงธรรมนูญสุขภาพตำบลป่าหุง ฉบับนี้ ต้องประกอบด้วยคณะกรรมการ จำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของคณะกรรมการพัฒนาตำบล สภาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สภาองค์การปกครองท้องถิ่น และสภาองค์กรชุมชนเมื่อคณะกรรมการรับไว้พิจารณาแก้ไข ต้องมีองค์ประชุมพิจารณาไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของคณะกรรมการพัฒนาตำบล

ข้อ ๔๑ การขอแก้ไขเพิ่มเติมธรรมนูญสุขภาพตำบลป่าหุง ฉบับนี้ ให้ดำเนินการเสมือนการจัดทำ หรือผ่านประชาคมชุมชนตำบล และสภาองค์กรชุมชน ในการยื่นเสนอต้องดำเนินการโดยยึดหลักเหตุผล ความจำเป็น และประโยชน์ที่จะบังเกิดกับประชาชนตำบลป่าหุงตามเหมาะสม

ข้อ ๔๒ ให้สำนักธรรมนูญสุขภาพตำบลป่าหุง ทำหน้าที่เป็นกองเลขานุการ การประสานงาน และการขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพตำบลป่าหุง

*****

"ธรรมนูญสุขภาพพื้นที่"

หมวดที่ ๑๔ ของ ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๕๙ ภายใต้ พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐

หลักการสำคัญ

ธรรมนูญสุขภาพพื้นที่ เป็นข้อตกลงร่วมในการกำหนดทิศทาง หรือแนวปฏิบัติอันจะนำไปสู่สุขภาพของชุมชน โดยชุมชนสามารถ จัดทำธรรมนูญสุขภาพพื้นที่ตามความสมัครใจและตามความพร้อม ของชุมชน ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐควรให้การสนับสนุน และเข้ามามีส่วนร่วม

การจัดทำธรรมนูญสุขภาพพื้นที่จะต้องให้ความสำคัญกับ สิทธิชุมชน วิถีชุมชน วัฒนธรรมชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทูทาง สังคมของชุมชน ข้อมูลสุขภาพชุมชนและหลักการการจัดการ ระบบสุขภาพชุมชนอย่างยั่งยืนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง

การจัดทำ ขับเคลื่อน ทบทวนและประเมินผลธรรมนูญสุขภาพ พื้นที่ต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในชุมชน

ภาพพิมพ์ประสงค์

ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีที่เกี่ยวข้อง
ทุกภาคส่วนเข้าใจและสามารถนำสาระในธรรมนูญว่าด้วยระบบ
สุขภาพแห่งชาติไปปรับใช้ในการจัดทำธรรมนูญสุขภาพพื้นที่ โดย
คำนึงถึงความสอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น
และระบบสุขภาพชุมชน

ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีที่เกี่ยวข้อง
ทุกภาคส่วนร่วมกันใช้ธรรมนูญสุขภาพพื้นที่เป็นแนวทางในการพัฒนา
และขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม ผ่านกลไก
และเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบสุขภาพ โดยมีระบบ
ติดตาม ทบทวน และประเมินผลธรรมนูญสุขภาพพื้นที่เป็นระยะ
อย่างสม่ำเสมอ

เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายธรรมนูญสุขภาพพื้นที่เป็นเครือข่าย
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้ามพื้นที่ เพื่อนำองค์ความรู้ไปต่อยอดและขยายผล
การจัดการระบบสุขภาพชุมชนให้ครอบคลุมไปยังพื้นที่อื่น ๆ

"สามพลังปัญญา สร้างสรรค์นโยบายสาธารณะ"

มูลนิธิวิทยาศาสตร์แห่งชาติ

www.nationalsofthailand.or.th